

Notat om Uddannelses- og Forskningsministeriets hyrdebrev og Styrelsen for Forskning og Uddannelses afgørelse om aktindsigt i censors notater i forbindelse med eksamen.

Peter Christensen, censornæstformand, AU.

I 2017 behandlede vi i Ankenævnet for Eksamensklager (jura) på AU en klage over karakteren i Familie- og arveret (skriftlig eksamen 1. semester). Klager bad efterfølgende om aktindsigt i censors og eksaminators notater fra eksaminationen. Dette afslog AU, hvorefter klager indbragte afgørelsen for Styrelsen for Forskning og Uddannelse under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

I høringssvaret anførte AU, at notaterne er censors og eksaminators egne arbejdsnoter, og at deres funktion primært er et arbejdsredskab i forbindelse med bedømmelse af en eksamensbesvarelse. Derudover anførtes, at notaterne skal fungere som baggrund og støtte i forbindelse med udfærdigelse af en udtalelse i forbindelse med en evt. klagesag. Det tilføjedes, at AU's opfattelse deltes af Undervisningsministeriet, som i en censorvejledning fra 2017 (altså ikke for universiteterne) anfører, at der er tale om interne arbejds papirer efter undtagelsesbestemmelsen i forvaltningslovens § 12. Notaterne er således ikke omfattet af reglerne om aktindsigt, men er alene til internt brug.

I et brev til styrelsen udtrykte vi i Censorformandskabet vores støtte til AU og anmodede om, at vi blev inddraget i en formel høring.

Det næste, der skete, var imidlertid, at styrelsen i brev af 18. december 2018 meddelte os, at man i et hyrdebrev af 11. december havde underrettet samtlige universiteter (med kopi til alle censorformandskaber) om, hvad man anså for retstilstanden for aktindsigt i bedømmernotater. I brevet anfører styrelsen, at man udover forvaltningsloven også skal inddrage "databeskyttelsesreglerne" og der henvises til "EU-dommen C-434/1" (der menes vist en præjudiciel udtalelse), hvorefter en skriftlig besvarelse, som en deltager har givet i forbindelse med en faglig prøve og eksaminators bemærkninger til denne udgør personoplysninger efter persondataforordningen. Herefter oplyser styrelsen i brevet, at man vil træffe afgørelse i sagen fra AU og lignende sager i overensstemmelse hermed.

Hyrdebrevet, som altså sendtes til alle universiteter og dermed omfatter alle akademiske fagområder, er ifølge fremsendelsesbrevet til rektorerne en opfølgning på ministeriets initiativ til tiltag, som skal bidrage til en forbedring af censorsystemet. Formålet er, som det hedder, at give universiteterne mulighed for strategisk og aktiv stillingtagen til brug af censur samt at gøre opmærksom på krav og hensyn i forbindelse med eksamensvirksomhed.

Hyrdebrevet, som ligger på vores hjemmeside, er yderst informativt og bør læses af alle censorer, selvom meget er en bearbejdelse af reglerne i

eksamensbekendtgørelsen. Spørgsmålet om aktindsigt i bedømmernotater behandles s. 6. Først henvises til forvaltningslovens kapitel 4 om aktindsigt, hvorefter § 23 i eksamensbekendtgørelsen fremhæves. Efter bestemmelsen skal censor og eksaminator som bekendt under voteringen tage notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for evt. klagesag. § 23 omhandler således alene notering under voteringen og ikke under den forudgående eksamination.

Herefter anfører styrelsen:

”Det forhold, at det er regelfastsat, at der under voteringen skal tages notater om præstationer og karakterfastsættelse til brug for en eventuel klagesag, medfører, at der er taget stilling til disse notaters status som et dokument. Notater, der er taget under eksaminationen, bruges ifølge sagens natur i den efterfølgende votering. Det har således ikke været tanken med reglen at udelukke dokumenter med notater taget under selve eksaminationen fra aktindsigt. Dette vil blive præciseret med en kommende regelændring.

Hvis der rejses en klagesag (afgørelsessag), hvori notaterne indgår, får notaterne således status som dokumenter i en afgørelsessag. Der skal således i forbindelse med en anmodning om partsaktindsigt i notaterne tages stilling til aktindsigt efter forvaltningslovens regler herom.”

Hermed er Censorformandskabets opfattelse, hvorefter notater fra eksamination er bedømmernes interne arbejdspapirer, altså tilsidesat, uanset at det slet ikke fremgår af bekendtgørelsen, at sådanne notater skal tages under eksaminationen i modsætning til under den efterfølgende votering. Styrelsen kan vist udmærket se ædrueligheden i argumentationen, siden man stiller en ændring af bekendtgørelsen i udsigt. Man kan jo så ved samme lejlighed præcisere, at notatpligten både omfatter censor og eksaminator.

Lad mig vende tilbage til klagesagen fra AU, som var anledningen til det hele. Styrelsens afgørelse vedrørende aktindsigt forelå omsider den 21. december 2018. (Afgørelsen ligger også på hjemmesiden).

Efter at have gengivet dele af hyrdebrevet anfører styrelsen følgende:

”Med en anmodning om partsaktindsigt i notaterne skal der således tages stilling til aktindsigt efter forvaltningslovens regler herom. Antages dokumenterne at være interne, fremgår det af forvaltningslovens § 13, at visse interne arbejdsdokumenter er omfattet af partsaktindsigt. Af forvaltningslovens § 14a fremgår desuden, at retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af §§ 12 og 14 uanset disse bestemmelser omfatter oplysninger af en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagens afgørelse (pligten til ekstrahering), medmindre de pågældende oplysninger fremgår af andre dokumenter, som udleveres i forbindelse aktindsigten, jf. § 14a, stk. 2”.

Da styrelsen ikke kunne se, om AU havde foretaget en vurdering efter forvaltningslovens § 13 og § 14a, stk. 1, jf. stk. 2, hjemvises sagen.

Vi må altså afvente afgørelsen fra AU, før sagen endeligt kan afsluttes af Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Alligevel er retstilstanden vel klar. Vi må som censorer lægge udmeldingen i styrdebrevet om censorer og eksaminators notatpligt under eksaminationen til grund og leve med, at den fuldgode hjemmel hertil først kommer med en ændring af eksamensbekendtgørelsen.

En praktisk vejledning om, hvordan vi som censorer skal håndtere den nye situation, vil være ønskelig, men bør afvente nærmere drøftelser med lederne af de fire jurauddannelser, så vi sikrer fællesfodslag i forhold til både censorer og eksaminatorer på juraområdet. Hertil kommer, at styrdebrevet som nævnt er stilet til alle universiteter og derfor omfatter alle fagområder. Der er med andre ord også behov for fælles fodslag mellem alle universiteter og censorformandskaber.